

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради Національної
академії Державної прикордонної
служби України імені Богдана
Хмельницького
від 30.11.2017 протокол № 5

**Положення про проходження педагогічної практики
ад'юнктами Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького**

1. Загальні положення

1.1. Положення про проходження педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – Національна академія) регламентує порядок і форми проходження педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії в ад'юнктурі та поза ад'юнктурою (далі – здобувачами).

1.2. Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та становить собою вид практичної діяльності здобувачів щодо здійснення освітнього процесу у вищій школі, включаючи викладання дисциплін, організацію навчальної діяльності курсантів (студентів), науково-методичну роботу.

1.3. Положення розроблено відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23 березня 2016 року, згідно з яким педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Організаторами педагогічної практики здобувача є начальник відділення докторантури і ад'юнктури та начальник (завідувач) кафедри, за якою закріплений здобувач.

1.5. Базою для проходження педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений здобувач або інший підрозділ, діяльність якого пов'язана з освітнім процесом, куди планується призначення здобувача після завершення ад'юнктури. Здобувач також може пройти педагогічну практику на інших кафедрах (підрозділах) Національної академії.

2. Мета і завдання педагогічної практики

2.1. Метою педагогічної практики здобувачів є набуття освітньої компетентності.

2.2. У процесі проходження педагогічної практики здобувачі повинні:

- вивчити організацію освітнього процесу у Національній академії;
- ознайомитись зі структурою та змістом викладацької діяльності;
- опанувати методiku підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи курсантів (студентів);
- ознайомитись з особливостями навчально-методичної діяльності у Національній академії;
- з'ясувати психологічні аспекти навчання та творчої педагогічної діяльності.

2.3. Під час педагогічної практики здобувачі повинні опанувати такі здатності:

- структурування, систематизація, узагальнення та імплементація наукових знань та інформації у навчальний матеріал;
- формулювання навчальних і виховних цілей та завдань;
- використання методів і засобів навчання, ситуаційних завдань;
- застосування методів діагностики навчання;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- підготовка плану заняття;
- розробка робочої програми навчальної дисципліни;
- визначення структурних методів і прийомів для проведення лекційних, семінарських, групових і практичних занять відповідно до їх мети;
- розробка методичних матеріалів для всіх видів занять;
- підготовка презентації проектів;
- оформлення документації щодо планування та обліку викладацької діяльності.

2.4. Обов'язковим є відвідування здобувачами занять, що проводять досвідчені викладачі Національної академії з метою ознайомлення з різними способами структурування і подання навчального матеріалу й активізації навчальної діяльності, з різними способами і прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі, з особливостями професійної риторики, з елементами педагогічної майстерності, а також набуття вмінь: формулювати навчально-виховну мету навчального заняття; планувати та організовувати педагогічні заходи.

3. Зміст педагогічної практики

Педагогічна практика здобувачів передбачає такі види діяльності:

- ознайомлення з організацією освітнього процесу у вищому навчальному закладі;

- вивчення досвіду викладання провідними викладачами Національної академії під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- розробка плану та формування змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни;
- самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять), їх аналіз;
- участь в оцінюванні якості різних видів робіт курсантів (студентів);
- індивідуальна робота з курсантами (студентами), керівництво науковими курсантськими (студентськими) дослідженнями.

4. Організаційні основи педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює начальник (завідувач) або професор кафедри, на якій відбувається педагогічна практика.

4.2. Загальний обсяг педагогічної практики складає 4 кредити ЄКТС у четвертому семестрі навчання, у тому числі:

- 80 % загального часу педагогічної практики складає навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності курсантів (студентів), у тому числі науковою);

- 20 % загального часу педагогічної практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення занять).

4.3. За відсутності педагогічного стажу допуск здобувача до самостійного проведення занять із курсантами (студентами) здійснюється встановленим порядком після успішного проведення ним пробного заняття.

4.4. Терміни проходження педагогічної практики та її програма визначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача, затверджуються науковим керівником і начальником (завідувачем) кафедри, до якої прикріплений здобувач.

4.5. Плани проходження педагогічної практики здобувачів подаються до відділу ад'юнктури за місяць до її початку.

4.6. Виконана навчальна робота обліковується на кафедрі і подається в звітних документах кафедри до навчального відділу встановленим порядком.

5. Звітна документація

5.1. За підсумками проходження педагогічної практики здобувач подає до відділу ад'юнктури:

– загальний звіт про проходження педагогічної практики (додаток 1), підписаний начальником (завідувачем) кафедри);

– відгук наукового керівника про проходження педагогічної практики.

5.2. Здобувачі, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза ад'юнктурою, можуть звільнитись від педагогічної практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

5.3. Звітна документація про проходження практики зберігається в індивідуальному навчальному плані здобувача і розглядається під час атестації.

5.4. Кількісні показники виконаної навчальної роботи відображаються у щорічному наказі ректора академії про виконання навчального навантаження керівним та науково-педагогічним складом академії за навчальний рік.

6. Права та обов'язки здобувача

6.1. Здобувачі мають право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України та за кордоном з подальшим поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

6.2. Здобувач має право з усіх питань, які виникають під час проходження педагогічної практики, звертатись до наукового керівника, начальника (завідувача) кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики.

6.3. Здобувач під час проходження педагогічної практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців Національної академії з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.4. Здобувач виконує всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.5. Здобувач підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Національної академії, розпорядженням Адміністрації Державної прикордонної служби України та керівника практики. У разі невиконання цих вимог здобувач може бути відсторонений від проходження педагогічної практики.

6.6. Здобувач, який відсторонений від проходження педагогічної практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план підготовки і згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 року, підлягає

відрахуванню з ад'юнктури або втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза ад'юнктурою в Національній академії.

6.7. Здобувач повинен упродовж 10 робочих днів після завершення педагогічної практики надати звітну документацію на кафедру, у тому числі частку виконаної навчальної роботи кафедри для її врахування у звіті про виконання навчальної роботи кафедри за навчальний рік.

7. Права та обов'язків кураторів педагогічної практики

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням педагогічної практики здобувача покладається на начальника (завідувача) або професора кафедри, на якій відбувається педагогічна практика.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану педагогічної практики здобувача здійснюється начальником ад'юнктури, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів педагогічної практики;
- затверджує загальний план-графік проведення педагогічної практики, його місце в системі індивідуального планування здобувача;
- добирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу здобувача, відвідування занять та інші види його роботи з курсантами (студентами), вживає заходів щодо ліквідації недоліків в організації педагогічної практики;
- готує відгук на звіт здобувача про проходження педагогічної практики.

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

ЗВІТ
з педагогічної практики
здобувача

(кафедра)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Начальник факультету _____

Начальник кафедри _____

Хмельницький – 20__ р.

Науковий керівник: _____

Період проходження: з 00.00.0000 р. до 00.00.0000 р.

Загальний обсяг годин

План проходження педагогічної практики

Зміст роботи	День				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану педагогічної практики					
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри					
Відвідування аудиторних занять викладачів інших кафедр Національної академії					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Другий тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт курсантів (студентів)					
Індивідуальна робота з курсантами (студентами)					
Третій тиждень					
Четвертий тиждень					
П'ятий тиждень					
Шостий тиждень					
Підготовка звіту про педагогічну практику					

Стислий опис змісту педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Національної академії під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.
5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт курсантів (студентів).
6. Індивідуальна робота з курсантами (студентами) керівництво науковими (студентськими) дослідженнями.

Сітка проведених занять

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

Дата _____

Підпис _____